

Positivt samspel-
Att förstå och påverka beteenden
Tillfälle 2

Habilitering & Hälsa

20230413

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

1

Positivt samspel
– att förstå och påverka beteenden

Tillfälle 1:	Tillfälle 2:	Tillfälle 3:
Vad är positivt samspel?	Genomgång av hemuppgift	Genomgång av hemuppgift
Vad är ett beteende?	Strategier och åtgärder - Grundläggande behov och dagsform - Anpassa miljön - Tydliggöra - Anpassa krav och bemötande	Stress- och belastningsmodellen Föräldraperspektivet
Överskotts- och underskotts-beteenden		Utvärdering och avslutning
Hur vi lär oss	Nyinläring	
Hemuppgift: Barnets stund	Hemuppgift: Förändra en situation	

2

Praktisk information

- Hålltider för dagen
- Uteblivet besök
- Toalett
- Intyg till försäkringskassan
- Tolk
- I händelse av brand
- Tystnadslöfte

3

Dagens program

- Genomgång av hemuppgift
- Strategier och åtgärder
  - Grundläggande behov och dagsform
  - Att anpassa miljön och tydliggöra
  - Anpassa krav och bemötande
- Nyinläring
- Hemuppgift: Förändra en situation

Habilitering & Hälsa

4

Genomgång av hemuppgifter

- Hur upplevde ni Barnets stund?
- Hur tror ni att barnet/ungdomen upplevde stunden?
- Hur kan ni fortsätta med Barnets stund?
- Har ni provat att förstärka ett positivt beteende?
- Hur var det för er och för barnet?

Habilitering & Hälsa

5

Strategier och åtgärder

The diagram illustrates a behavioral model. On the left, a yellow circle represents 'Dagsform och grundläggande behov'. An arrow points from this circle to a box labeled 'Situation', which contains 'Fysisk miljö' and 'Social miljö'. Another arrow points from 'Situation' to a box labeled 'Beteende'. A final arrow points from 'Beteende' to a box labeled 'Konsekvens', which contains 'Förstärkning'.

Habilitering & Hälsa

6

Grundläggande behov och dagsform

- Hunger, törst
- Sömn/vila
- Uppmärksamhet och trygghet
- Stimulans
- Fysisk rörelse och aktivitet
- Smärta, obehag

Dagsform och grundläggande behov

7

Strategier och åtgärder

Situation

Anpassa miljö
Tydliggöra
Anpassa krav och bemötande

➔

Beteende

Vad gör barnet?

➔

Konsekvens

Vad händer efteråt?

8

Anpassning av miljön

Situation

Anpassa miljö

- Anpassningar i den fysiska miljön
  - Öka tillgängligheten
  - Reducera sinnesintryck dvs buller (tennisbollar på stolarna, mindre grupp)
- Bostadsanpassning

9

Tydliggörande

Situation
Tydliggöra

- Kognitivt stöd
  - Schema
  - Tidshjälpmedel
  - Bildstöd

10

Tydliggörande

Situation
Tydliggöra

- Sociala berättelser eller ritprat
- Kommunikationshjälpmedel
  - AKK såsom pekkartor, tecken

En pekkarta →

ballongspel	tärningen	gul	röd
min tur/jag	din tur/du	grön	blå
spännande!	oturl!	vit	orange
tråkigt	roligt	vinna!	slut

11

Diskussionsfrågor

Situation
Anpassa miljön
Tydliggöra

- Vilka anpassningar har ni gjort hemma?
  - Anpassning i miljö
  - Tydliggörande
- Vilka anpassningar skulle ni kunna tänka er att göra?

12

Anpassning av krav

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Tydliga krav
- Rimliga krav
- Kravanpassning
  - Innan
  - I stunden
- Delaktighet

13

Anpassning av bemötande

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Agera på tidiga tecken
- Välj dina strider
- Använd ett lågaffektivt bemötande/icke-konfrontativt förhållningssätt

14

Lågaffektivt bemötande - tre pedagogiska principer

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Ansvarsprincipen
- Kontrollprincipen
- Principen om affektsmitta

15

Affektsmitta

Länk till filmklipp om affektsmitta:
[Spreading Laughter on a Subway - Contagious Happiness - YouTube](#)

16

Känslor: att känna igen tidiga tecken

5 Överväldigande känsla
 4 Stark känsla
 3 Medium känsla
 2 Minimal känsla
 1 Ingen känsla

17

Lågaffektivt bemötande/icke-konfrontativt förhållningsätt

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Sänk rösten
- Undvik för mycket prat
- Undvik ögonkontakt
- Backa/sätt dig ned
- Vänta ut barnet
- Avled
- Håll i barnet enbart om det inte går att undvika

Habilitering & Hälsa

18

Att välja sina strider

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Utmana dina egna föreställningar om hur situationen måste sluta
  - Måste man alltid driva igenom krav?
  - Är det alltid din uppgift att sätta gränser?
  - Behöver du just nu uppfostra barnet?
  - Behöver du alltid gå "vinnande" ur en konflikt?

19

Diskussionsfrågor

Situation
Anpassa krav och bemötande

- Vilka anpassningar av krav och bemötande har ni gjort hemma?
- Vilka anpassningar skulle ni kunna tänka er att göra?

20

Nyinjärning

- Det är lättare att lära nytt än att lära om
- Imitation
- Stegvist lärande
- Prompt
- Positiv förstärkning

21

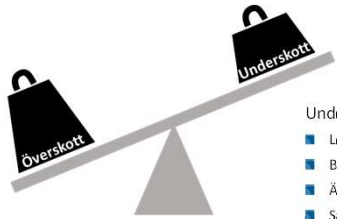
Överskotts- och underskotts beteenden

Överskott

- Spelar Ipad
- Skriker
- Smäåter
- Säger nej

Underskott

- Leker med andra
- Ber om hjälp
- Åter vid måltid
- Säger ja

22

Att tänka på vid nyinläring

Situation

Anpassad miljö och material
Tydliga instruktioner och stimuli
Prompt vid behov

Beteende

Exakt vilket beteende vill vi påverka?

Konsekvens

Använd förstärkare som fungerar!

Habilitering & Hälsa

23

Att komma ihåg vid nyinläring

- Alla beteenden vi uppmärksammar ökar (om barnet vill ha uppmärksamhet)!
- Uppmärksamma därför positiva och neutrala beteenden hos barnet!

24

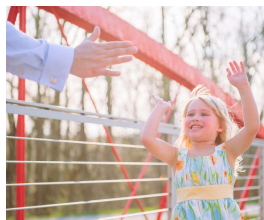

Hemuppgift

Pröva att förändra en situation som ni upplever problematisk eller som inte fungerar genom exempelvis

- Förberedelse
- Lågaffektivt bemötande/icke-konfrontativt förhållningssätt
- Ändring av krav
- Positiv uppmärksamhet

25

Introduktion till nästa tillfälle

- Genomgång av hemuppgift
- Stress- och belastningsmodellen
- Föräldraperspektivet
- Utvärdering och avslutning

Habilitering & Hälsa

26

VÄLKOMNA TILLBAKA!

Habilitering & Hälsa

27
